Добре дошли

• Отидете на <u>www.menti.com</u>

• Това е сайт за анкети, който ще използваме активно на тази консултация

- Код: /*ПОПЪЛНИ В НАЧАЛОТО*/
- Подредете по приоритет за вас темите, които ще разглеждаме днес

Консултация по УП за контролно 2

Изготвена и представена от Мартин Илиев

Какво покрива тази презентация

- Референции
- Пойнтъри
- Масиви
- Символни низове
- Примерни задачи, които вие ще решавате на live coding
- Време за въпроси (надявам се да остане такова)

Функция разменяща стойностите на 2 променливи

```
void swap(double a, double b)
{
    double c = a;
    a = b;
    b = c;
}
```

- Нищо няма да се случи, защото а и b са нови временни обекти.
- Тези променливи не са свързани с променливите, които сме подали като параметри!!!

Какво е паметта

- Както казахме преди, паметта представлява много последователни битове, групирани в байтове, които може да са групирани в нещо по-голямо.
- Обикновено се представя като една огромна редица от клетки, като всяка клетка представлява 1 байт.

Създаване на променлива на по-ниско ниво

- Като създадем променлива (равна на константа)
 - Запазваме дадено количество памет, в която да съхраняваме данните на променливата, като нямаме контрол коя памет да заделим
 - Запазваме името на променливата
 - (Задаваме и стойност)

- Като създадем променлива, равна на друга променлива
 - Запазваме дадено количество памет, в която да съхраняваме данните на променливата, като нямаме контрол коя памет да заделим
 - Запазваме името на променливата
 - Задаваме и стойност, равна на другата променлива

Пример

```
int a = 5;
int b = a;
a = 2;
std::cout<<a<<', '<<b; //2,5</li>
```

• Просто пътищата на а и b се пресичат на дадено място, но не продължават заедно и по никакъв начин не са свързани

Абстрактен пример

- Нека паметта представлява клетки с тигри
- Да приемем, че всеки път като създадем променлива, ние сливаме няколко клетки в една, като вътре слагаме и един гледач (нека името на гледача е името на променливата)
- Когато искаме с променливата да се случи нещо, ние все едно казваме на гледача да го направи
- Например:
 - При смяна на стойността казваме на пазача да смени тигрите
 - При увеличаване на стойността казваме на пазача да нахрани тигрите и т.н

Относно абсрактния пример

• Защо примерът е с надзирател? Как това ще ни помогне да решим задачата?

- При извикване на функция винаги се създава нов обект.
- Не можем да променим това.
- Винаги ще се създаде нов гледач, който трябва да бъде сложен в клетка със същия размер като на параметъра.

• Но тогава не можем ли да сложим новия пазач в същата клетка?

Референции

• Синтаксис:

<тип> & <име> = <име на друга променлива от същия тип>

Предназначение:

• Променлива, която притежава данните на вече съществуваща променлива

Пояснение:

• Използвайки предишния пример, все едно в дадена клетка вкарваме още един гледач

Пояснение на пояснението

• Все едно дадената променлива вече има две имена

Пример

```
int a = 5;
int b = a;
a = 2;
std::cout<<a<<', '<<b; //2,5
int a = 5;
int\& b = a;
a = 2;
std::cout<<a<<', '<<b; //2,2
```

Важно

- Също както константите, референцията трябва да се инициализира още при дефиницията
- След като веднъж е била декларирана, инициализирането е необратимо (обвързване за цял живот/гледачът не може да излезе от клетката)
- Типът на референцията и на променливата трябва да съвпадат
- При инициализация не се копират данните на оригиналната променлива (Demo1) => пести се време и памет при огромни структури от данни

Обратно в началото

```
Kaк да накараме функцията да работи?
void swap(double a, double b)
{
    double c = a;
    a = b;
    b = c;
}
```

Обратно в началото

```
Как да накараме функцията да работи?
void swap(double & a, double & b)
      double c = a;
     a = b;
      b = c;
Demo2
```

Задача от миналия път

• Какво ще изведе следната програма?

```
void Abs(int a)
{
    if(a<0)
        a*=-1;
}
int numb = -5;
Abs(numb);
std::cout<<numb;</pre>
```

• Отговор: -5, преговорете си частта със създаването на нови обекти

Задача от миналия път Remastered

• Какво ще изведе следната програма?

```
void Abs(int & a)
{
    if(a<0)
        a*=-1;
}
int numb = -5;
Abs(numb);
std::cout<<numb;</pre>
```

• Отговор: 5, вече работи така както искаме

Защо сега работи

- Както казахме, винаги при извикването на функция се създава нов обект, на който присвояваме стойността на оригиналния
- Ако обаче обектът е от тип референция, то ние ще създадем променлива, която използва същите данни (ще вкараме нов гледач в клетката)
- Така вече каквото правим с променливата във функцията, то ние го правим и с оригиналната променлива (всеки от двамата гледачи може да се грижи за тигъра)

Задачи за вас #1

• Отидете на <u>www.menti.com</u>

Задача

```
Какво ще се изведе на конзолата?
double b = 5;
double \& a = b;
double & c = a;
--b;
a += 3;
std::cout << c;</pre>
Отговор: 7
```

Задача

Ще работи ли следният код?

void cout(char a){std::cout<<a;}
void cout(char& a){std::cout<<a;}</pre>

Отговор: Не, защото ще се получи двусмислие (ambiguity). Компилаторът няма как да знае към коя от двете функции да се обърне, освен ако не му се подаде литерал.

Задача

```
Какво ще се изведе на конзолата?
int a = 5;
int \& b = a;
int c = 2;
b = c;
b *= 2;
std::cout << a << '-' << b << '-' << c;
Отговор: 4-4-2
```

Още към абстрактния пример

- След като вече видяхме, че има как да вкараме втори гледач в клетката на тигъра, изникнаха следните проблеми
- 1. Трябва да го вкараме в клетката в момента, в който го създадем
- 2. След като веднъж сме вкарали гледач в клетка, повече не можем да го местим

3. Всичко досега беше лесно :D

Решение на проблемите от предния слайд

- Решението на проблемите от предния слайд е някой свръхквалифициран гледач, който знае как да влезе и излезе от клетката без тигрите да избягат с него
- Такъв гледач трябва да стои пред дадена клетка и да влиза в нея само когато му кажем
- Такъв гледач трябва да може да сменя клетката, пред която стои
- Такъв гледач е звезда и затова го бележим с * и ще го наричаме маниак

Пойнтър

- Тип данна, която като стойност притежава адрес(клетка)
- Съществуват различни пойнтъри, които сочат към адресите на различни по тип данни
- Може да съдържа както адреса на някоя Ivalue, така и празното пространство (nullptr) или някоя непозволена памет (което е източник на грешки)
- Адресът, който съдържа пойнтърът, може да се променя
- Може да се извършват промени по данните в съответния адрес

Пойнтър - пояснения

- Нарича се пойнтър (pointer), защото все едно сочи към мястото в паметта, чийто адрес съхранява.
- Синтаксис:

```
<тип> *<име> [ = <израз> ];
```

• Пример:

```
int * pointer; //маниак, който не стои пред никаква клетка, но е //способен да стои само пред клетки на int
```

Пойнтър – пояснения относно адресите

- Съществува така нареченият нулев адрес (nullptr), наричан още пойнтъров литерал
- nullptr не сочи към нищо и има специални свойства, с които ще се сблъскате в курсовете по ООП и СДА

- Оператор & има и още 1 приложение:
 - Когато се използва като префикс, връща адреса на дадената променлива
 - Пример:

```
int a = 5;
int * b = &a;
```

Пойнтър – пояснения относно адресите

• Един пойнтър може да сочи към друг пойнтър (двоен пойнтър) int a = 5; int * b = &a; //сочи към адреса на а (int *)*c = &b; //сочи към адреса на b, пойнтър към пойнтър към int

- Тъй като пойнтърът е обект, той също притежава адрес!
- Тази концепция отнема време да се разбере, но точно тя е разликата между занаятчията и програмиста

Пойнтър – пояснения относно адресите

• При двойния пойнтър абстрактният пример с маниака, който стои пред клетката, малко увисва, но идеята е същата

```
    int a = 5; //клетка с тигър от тип int
    int * b = &a; //маниак пред клетката на тигъра а
    int **c = &b;//някакъв надзирател, който отговаря за маниака b, но //не знае за коя клетка отговаря b, но може да провери
```

- Важно е да се отбележи, че с няма пряка връзка с а
- с единствено съдържа адреса на b и не знае какво се съдържа в него

Не се предавайте!

• Само още малко суха теория и ще има много примери 😊

Рефериране и дереференциране

- &<име> взимане на адреса на променливата<име> (рефериране)
- *<указател> влизане в паметта, към която сочи<указател> (дереференциране)
- Да се върнем на примера с маниака и клетките
- Както казахме още в самото начало маниакът може да влиза и да излиза от клетките с лекота
- Да си представим, че & е операцията за излизане от клетката, а * е операцията за влизане в клетката, а в нормално състояние маниакът е извън клетката

Рефериране и дереференциране - примери

```
int cage1 = 5; //клетка с тигри от тип int, която се казва cage1
int *tarzan = &cage1; //маниака tarzan, който стои пред клетка cage1
int * maugli = tarzan; //маниака maugli, който стои пред //клетката, пред която стои tarzan => cage1
(*maugli)++; // казваме на maugli да влезе в клетката и да // увеличи стойността на cage1 с 1
```

!Важно рефериране и дереференциране са 3ти по приоритет в таблицата с приоритети, затова трябва да се укаже със скоби, че първо искаме да влезем в клетката и чак след това да действаме!

Precedence	Operator	Description
1	::	Scope resolution
2	++	Suffix/postfix increment and decrement
	type() type{}	Function-style type cast
	()	Function call
	[]	Array subscripting
	•	Element selection by reference
	->	Element selection through pointer
	++	Prefix increment and decrement
	+ -	Unary plus and minus
	! ~	Logical NOT and bitwise NOT
	(type)	C-style type cast
3	*	Indirection (dereference)
	&	Address-of
	sizeof	Size-of
	new, new[]	Dynamic memory allocation
		Dynamic memory deallocation
4	.* ->*	Pointer to member
5	* / %	Multiplication, division, and remainder
6	+ -	Addition and subtraction
7	<< >>	Bitwise left shift and right shift
8	< <=	For relational operators < and ≤ respectively
	> >=	For relational operators > and ≥ respectively
9	== !=	For relational = and ≠ respectively
10	&	Bitwise AND
11	^	Bitwise XOR (exclusive or)
12	I.	Bitwise OR (inclusive or)
13	&&	Logical AND
14	11	Logical OR
15	?:	Ternary conditional
	=	Direct assignment (provided by default for C++ classes)
	+= -=	Assignment by sum and difference
	*= /= %=	Assignment by product, quotient, and remainder
	<<= >>=	Assignment by bitwise left shift and right shift
	&= ^= =	Assignment by bitwise AND, XOR, and OR
16	throw	Throw operator (for exceptions)
17	,	Comma

Рефериране и дереференциране - примери

```
int cage2 = *tarzan; //нова клетка, която има стойността тази клетка,
                  //пред която стои tarzan, tarzan трябва да влезе в
                  //клетката, за да каже какво се съдържа в нея
maugli = &cage2; //maugli вече стои пред клетка cage2
*tarzan = 1;
            //tarzan влиза в клетката си (cage1) и прави така,
                  //че стойността и да стане 1
*maugli = *tarzan; //maugli и tarzan си влизат в клетките и тарзан
                  //казва каква е стойността в неговата, a maugli
                  //прави така, че и в неговата стойността да е
                  //такава като в на tarzan
```

Рефериране и дереференциране

- При рефериране (&) се взима адреса на съответния елемент, затова е задължително да се работи с Ivalue (не можем да вземем адреса на константа)
- Адресът съответно е константа и не можем да го променим
- При дереференциране приемаме като параметър някакъв адрес, който е константа
- След като влезем в съответния адрес, имаме достъп до променливата, която е Ivalue

Рефериране и дереференциране

- &<lvalue> връща като резултат <rvalue>!
 - Следните операции са невалидни:
 - &3 рефериране на константа
 - &x = 1 присвояване на константа за стойност на референция
- *<rvalue> връща като резултат <lvalue>!

- операциите са дуални една на друга и се унищожават взаимно
 - &(*p) ⇐⇒ p
 - $*(&x) \Leftarrow \Rightarrow x$

Пойнтъри към константи и константни пойнтъри

- const int * == int const * пойнтър към константа
- Пойнтърите към константа са същите като обикновените пойнтъри, с тази разлика, че не може да се променя стойността на променливата, към която сочат (дори маниакът да влезе в клетката той не може да променя нищо, а само да казва какво става вътре)
- int * const константен пойнтър
- Константните пойнтъри са като референциите, но са пойнтъри (маниакът си стои пред клетката, но не може да я сменя с друга)

Други практики, заслужаващи преглед

- const int * const == int const * const константен пойнтър към константа
- int * * const константен пойнтър към пойнтър от тип int
- int * const * пойнтър към константен пойнтър към int
- int const * * двоен пойнтър към константа от тип int
- int * const * const константен пойнтър към константен пойнтър към int
- const int * const * const константен пойнтър към константен пойнтър към константен пойнтър към константа от тип int

Други практики, заслужаващи преглед

- const int * const == int const * const константен пойнтър към константа
- (int *) * const константен пойнтър към пойнтър от тип int
- ((int) * const)* пойнтър към константен пойнтър към int
- ((int const) *) * двоен пойнтър към константа от тип int
- ((int) * const) * const константен пойнтър към константен пойнтър към int
- ((const int) * const) * const константен пойнтър към константен пойнтър към константен пойнтър към константа от тип int

Задачи за вас #2

• Отидете на <u>www.menti.com</u>

• Кой от дадените изрази е верен?

```
A) const int a = 5;
int * b = &a;
```

B) int c = 5;
const int * d = &c;

Отговор: В, защото пойнтърът може да третира неконстантна променлива като константна, докато обратното е невъзможно

• Кой от дадените изрази е неверен?

```
A) int a = 5;
int const* b = &a;
int c = 3;
b = &c;
B) int d = 5;
int const* e = &d;
int f = 3;
*e = f;
```

• Отговор: В, защото пойнтърът третира неконстантна променлива като константна и макар d да не е константна, не можем да я модифицираме през е

• Кой от дадените изрази е верен?

```
int *const b = &a;

B) int d = 5;
  int *const e = &d;
  *e = 5;
```

A) const int a = 5;

• Отговор: В, защото пойнтърът е константен и не може да се променя накъде да сочи, но може да се променя това, към което сочи

Почивка 15 минути

• След като взехме основите, вече можем да преминем към истинските предизвикателства ©

Пойнтъри, референции и функции 3 в 1

- Да повторим какво става ако имаме референция като параметър
- Какво става, ако имаме пойнтър като параметър
- Какво става, ако имаме референция към пойнтър като параметър
- Какво става, ако функцията връща референция
- Какво става, ако функцията връща пойнтър
- Някои добри практики, с които ще е по-трудно да се гръмнете в крака по невнимание

Референция като параметър

- Създава се нов обект, чиито данни са на адреса на формален параметър
- Няма копиране на данни
- Тъй като новият обект е пряко свързан с оригиналния, то каквито и промени да му направим, ние променяме и оригиналния

Пойнтър като параметър

- Създава се нов обект, който копира информацията на формалния параметър
- Този нов обект сочи към същия адрес като оригиналния
- Ако извършим промени в адреса, към който сочи новият обект, то ние ще променим информацията там (същата информация, към която сочи и оригиналният пойнтър)
- Ако сменим адреса, към който сочи новият пойнтър, няма да сменим адреса, към който сочи оригиналният пойнтър, защото двата обекта са различни и не са пряко свързани

Референция към пойнтър като параметър

- Пойнтърът е обект, който си има адрес и стойност => няма причина да няма референция към пойнтър
- Синтаксис <тип> * & <име> = <lvalue>
- Аналогично както при всички референции, щом се създаде референция към пойнтър, то вече има 2 начина да се обърнем към един и същи обект
- Ако променим към какво сочи пойнтърът през което и да е име, променяме към какво сочи самият обект
- Ако имаме референция към пойнтър като формален параметър, то важат абсолютно същите правила, за които говорихме досега

Функция, връщаща референция

- Доста tricky елемент за УП
- Много е лесно да се простреляте в крака на този етап, но ще ви го покажа, защото в бъдеще ще ви е полезно
- Когато връщате референция, вие не връщате стойността на променливата, а цялата променлива
- Трябва да сте сигурни, че променливата, чиято референция връщате, съществува и след приключването на функцията, тоест не връщате локално създаден обект
- Demo3

Функция, връщаща референция

Пример за грешна функция връщаща референция е int & errorProne()
 {
 int a = 5;
 return a;

Недефинирано поведение, което компилаторът на Visual Studio, любезно заличава, но реално това е проблем и не всички компилатори го позволяват

Функция, връщаща пойнтър

- Пойнтърът е най-обикновен обект => когато една функция връща пойнтър, тя връща нов обект, който има за стойност адреса, към който сочи оригиналният пойнтър
- Щом се връща нов обект, то той не е свързан с оригиналния, но въпреки това сочат към един и същи адрес и ако се извърши дереференциране (влизане в клетката), то ще бъде променена информацията в адреса, който съдържат и двата пойнтъра

Някои добри практики, с които ще е по-трудно да се гръмнете в крака по невнимание

- Можете да връщате референции и пойтъри към константи, както и да подавате такива формални параметри във функция
- Винаги създавайте константи, когато нямате намерение да променяте обекта, липсата на 1 константа може да ви коства много време и главоболия!
- Референциите към примитивни типове данни и пойнтъри не спестяват толкова много време и памет колкото си мислете, затова не е добра практика да ги използвате, освен ако не искате да променяте оригиналните обекти

Задачи за вас #3

• Отидете на <u>www.menti.com</u>

```
Посочете невалидното(невалидните):
   int tmp = 5;
A) int * a = \&tmp;
B) int * b = a;
C) int **&c = &a;
D) int *&d = b;
E) int &*e= tmp;
F) int *f = b;
Отговор: С) и Е)
```

Задача - пояснение

```
Кой/Кои от следните примери са невалидни?
   int tmp = 5;
A) int * a = &tmp; //пойнтър към tmp
B) int * b = a; //референция към пойнтър равна на пойнтъра а
C) int **&c = &a; //&a = rvalue, a не е обект => не може да се реферира
                  //не можем да създадем референция към rvalue
D) int *\&d = b; //(int *)\& референция към пойнтър b, виж F)
E) int &*e= tmp; //(int&)* pointer to reference is not allowed
F) int *f = b; //макар и референция b си е стандартен пойнтър
Отговор: С) и Е)
```

```
Ще се компилира ли следният код и ако да, то какво ще се изведе?
void shaker(const int & aRef, int const * bPtr)
   int a = aRef;
   a+=50;
   bPtr = &a;
int a = 5;
int *b = &a;
shaker(a, b);
std::cout<<a;
Отговор: Да, ще се изведе 5
```

Задача - пояснение

Отговор: Да, ще се изведе 5

```
Ще се компилира ли следният код и ако да, то какво ще се изведе?
void shaker(const int & aRef, int const * bPtr)
{ //създаваме нови обекти от тип int и int *
   int a = aRef; //нов обект, на който присвояваме стойността на истинското а
   а+=50; //обработка над временния обект
   bPtr = &a; //новият обект пойнтър сочи временния обект int, не променяме оригиналния
int a = 5;
int *b = &a;
shaker(a, b);
std::cout<<*b; //оригиналните обекти са непроменени
```

```
Ще се компилира ли следният код и ако да, то какво ще се изведе?
void shaker(const int & aRef, int const *& bPtr)
   int a = aRef;
   bPtr = &a;
   *bPtr += 50;
int a = 5;
const int * b = &a;
shaker(a, b);
std::cout<<*b;
```

Отговор: He, защото bPtr e пойнтър към константа

Задача - пояснение

```
Ще се компилира ли следният код и ако да, то какво ще се изведе?
void shaker(const int & aRef, int const *& bPtr) //bPtr, също като b е пойнтър към константа
   int a = aRef;
   bPtr = &a;
   *bPtr += 50; //за bPtr а е константа => не може да променя стойността и
int a = 5;
const int * b = &a;
shaker(a, b);
std::cout<<*b;
```

Отговор: He, защото bPtr e пойнтър към константа

- За разлика от референциите, както вече казахме пойнтърите могат да променят адреса, към който сочат
- На създателите на езика им е хрумнала идеята, че може да има няколко съседни клетки от един и същи тип една до друга
- Тъй като пойнтърът знае към какъв тип променлива сочи, той знае точно колко байта да се измести в паметта (наляво или надясно), за да стигне до следващата или по-следващата клетка
- Така се появяват и тъй наречените Pointer arithmetic, които позволяват извършване на аритметични операции с пойнтъри

Размер на примитивните типове данни

*Информацията е валидна за x86 VC компилатор

- 1 byte bool, char
- 2 bytes short (int)
- 4 bytes int, long, float, enum
- 8 bytes long long, double, long double
- Размерът на пойнтъра съвпада с този на типа на променливата (при x64 VC компилатор пойнтърите са двойно по-големи)

- Да кажем, че магически сме накарали компилатора да сложи 8 променливи от тип int една след друга в паметта, като:
 - a = 5
 - b = -1
 - d = 15
 - e = -3
 - f = 16
 - g = 0
 - h = -2

int a				int b					in	t c		Int d				
0000	0000	0000	0101	1000	0000	0000	0001	0000	0000	0000	1000	0000	0000	0000	1111	
int e				int f					in	t g		int h				
1000	0000	0000	0011	0000	0000	0001	0000	0000	0000	0000	0000	1000	0000	0000	0010	

• Нека да създадем пойнтър int* ptr, който сочи към а.

		int a -	- 0x10		int b - 0x14				int c – 0x18				int d - 0x1C				
(	0000	0000	0000	0101	1000	0000	0000	0001	0000	0000	0000	1000	0000	0000	0000	1111	
		int e -	- 0x20		int f - 0x24					int g -	- 0x28		int h - 0x2C				
	1000	0000	0000	0011	0000	0000	0001	0000	0000	0000	0000	0000	1000	0000	0000	0010	
						iı	nt * ptr	- 0xA1	6								
							0x	10									

• Тъй като ptr знае, че сочи към int, то за да го накараме да сочи към съседния(тоест следващите 4 клетки), трябва да му кажем премести се с 1 клетка: ptr+1

/ .																	
	int a - 0x10				/>	int b -	- 0x14			int c -	- 0x18		int d - 0x1C				
	0000	0000	0000	0101	1000	0000	0000	0001	0000	0000	0000	1000	0000	0000	0000	1111	
		int e -	- 0x20		int f - 0x24					int g -	- 0x28		int h – 0x2C				
	1000	0000	0000	0011	0000	0000	0001	0000	0000	0000	0000	0000	1000	0000	0000	0010	
						iı	nt * ptr	– 0xA1	6								
							0x	10									

• Можем и тотално да сменим адреса, към който сочи ptr: ptr+=1

/ _																	
		int a -	- 0x10			int b -	- 0x14			int c -	- 0x18		int d — 0x1C				
	0000	0000	0000	0101	1000	0000	0000	0001	0000	0000	0000	1000	0000	0000	0000	1111	
		int e -	- 0x20			int f -	0x24			int g -	- 0x28		int h - 0x2C				
	1000	0000	0000	0011	0000	0000	0001	0000	0000	0000	0000	0000	1000	0000	0000	0010	
						•			•••••			•••••					
						•••••											
						iı	nt * ptr	- 0xA1	6								
							0x	14									

• Можем да действаме и по-смело ptr +=6

	int a -	- 0x10		int b - 0x14					int c -	- 0x18		int d - 0x1C				
0000	0000	0000	0101	1000	0000	0000	0001	0000	0000	0000	1000	0000	0000	0000	1111	
	int e - 0x20 int f - 0x24								int g -	- 0x28		int h – 0x2C				
1000	0000	0000	0011	0000	0000	0001	0000	0000	0000	0000	0000	1000	0000	0000	0010	
							•	•••••	•							
				•••••	•••••	•••••	•									
					i	nt * ptr	- 0xA1	6								
						0x	2C									

• Разбира се, можем и да се връщаме назад: --ptr

	int a -	- 0x10			int b -	- 0x14			int c -	- 0x18		int d – 0x1C				
0000	0000	0000	0101	1000	0000	0000	0001	0000	0000	0000	1000	0000	0000	0000	1111	
	int e -	- 0x20			int f -	int f - 0x24			int g -	- 0x28		int h – 0x2C				
1000	0000	0000	0011	0000	0000	0001	0000	0000	0000	0000	0000	1000	0000	0000	0010	
				•••••	•			•	•							
					/ii	nt * ptr	- 0xA1	6								
						0x	28									

• Да се върнем в началото: ptr -= 6

	int a - 0x10				int b - 0x14					int c -	- 0x18		int d – 0x1C				
→	0000	0000	0000	0101	1000	0000	0000	0001	0000	0000	0000	1000	0000	0000	0000	1111	
		int e -	- 0x20		int f - 0x24					int g -	- 0x28		int h – 0x2C				
	1000	0000	0000	0011	0000	0000	0001	0000	0000	0000	0000	0000	1000	0000	0000	0010	
•					•••••	•	•	•	••••••	••••••	•	•••••					
						iı	nt * ptr	- 0xA1	6								
							0x	10									

• За да обходим всичките клетки и да изпишем какво съдържат, можем да напишем следния код:

```
for(unsigned i = 0; i<8;++i)
{
    std::cout<<*(ptr + i)<<' ';
}</pre>
```

• Изглежда ли ви познато?

Масиви

- Масивът е съставен тип данни
- Представя крайни редици от елементи
- Всички елементи са от един и същи тип
- Позволява произволен достъп до всеки негов елемент по номер (индекс)

Синтаксис

- <тип> <идентификатор> [[<константа]] [= { <константа> [, <константа>] }] ;
- Примери:
 - bool b[10];
 - const int y = 3;
 - double x[y] = { 0.5, 1.5, 2.5 }, z = 3.8; //z е просто double
 - int a[] = $\{3 + 2, 2 * 4\}$; \iff int a[2] = $\{5, 8\}$;
- За всички фенове на Java и C#
- bool[10] b; е невалиден израз

Масиви и пойнтъри

- Може да се каже, че масивът е по-специален константен пойнтър
- Реално масивът е пойнтър към Овия елемент в поредицата, но има и по-специални свойства като:
 - запазване на последователни блокове памет при инициализация
 - знание колко му е размера
- Операцията [<число>] работи и за пойнтъри и е равносилна на *(<пойнтър/име_на_масив> + число)
- Demo4 и Demo5

Операции за работа с масив

• Достъп до елемент по индекс: <масив>[<цяло_число>]

- Примери:
 - x = a[2]; (rvalue)
 - a[i] = 7; (Ivalue)
- Броенето на индексите започва от 0

• Oператор sizeof() връща разликата на първата и последната клетка

• За масив от тип int, който съдържа 5 елемента, sizeof() ще ви върне 20, защото в масива има 20 клетки (5*4)

• За да вземете големината на целия масив, трябва да използвате следната хитринка: sizeof(<име>)/sizeof(<тип>)

• Внимание: няма проверка за коректност на индекса!

• Няма присвояване a = b

• Няма поелементно сравнение а == b винаги връща false ако а и b са различни масиви, дори и да имат еднакви елементи

• Няма операции за вход и изход std::cin >> a; std::cout << a;

• std::cout << a; извежда адреса на а (не важи за символен низ)

• Не можете да подадете масив като параметър на функция

- Можете да имате като параметър:
 - <ume>[]
 - число>]
 - пойнтър

• Който и от трите метода да изберете, ще получите едно и също

- Не можете да направите функция, която връща масив
- Можете да направите функция, която връща пойнтър към първия елемент на масив
- Работата с масиви в C++ понякога е сложна и ограничаваща, затова в стандартната библиотека има много различни имплементации, които много улесняват програмиста
- За да ги оцените подобаващо и да ги разберете, трябва първо да се поизцапате в калта

Двумерни масиви

• Така както пойнтър може да сочи към пойнтър, то може да има и масив от масиви

• Аналогията не е случайна, защото int ** има същата логика като int [][]

- int a [5][4] масив, който съдържа 5 масива, които съдържат 4 елемента от тип int (все едно имаме масив от пойнтъри)
- int **b = a пойнтър, който сочи към пойнтър сочещ към int

Двумерни масиви

• Също както при обикновените масиви, щом имаме масив от пойнтъри, то те са един до друг в паметта, но не е нужно това, към което сочат, също да е последователно в паметта

Demo6

Двумерен масив

• Нека видим примерно представяне на двумерен масив int arr[2][3] (два масива с по 3 елемента/два поинтъра към int)

#	Int a – 0x10				int b - 0x14				int c - 0x18						
0000	0000	0000	0101	1000	0000	0000	0001	0000	0000	0000	1000				
		int f - 0x24					int g – 0x28				int h – 0x2C				
				0000	0000	0001	0000	0000	0000	0000	0000	1000	0000	0000	0010
					int arr[2][3] - 0xA			16	int * - 0xA1A						
						0x	10		0x24						
	-	-	-			1			_		_		-	-	·

Многомерни масиви

• Защо да спираме само с двумерни масиви?

- Реално можем да имаме n-мерни масиви
 - Двумерните масиви представляват някаква таблица Demo7
 - Тримерните масиви са като някакъв паралелепипед
 - N-мерните илюминати
- Подаването на многомерни масиви като формални параметри може да е tricky, затова избягвайте да го правите

Задачи за вас #4

• Отидете на <u>www.menti.com</u>

Задача

• Можем ли да кажем към елемент на кой от двата масива сочи р?

```
int a[7] = {1,1,1,1,1,1,1};
int b[7] = {1,1,1,1,1,1,1};
int * p;
......
std::cout<<*p; //извежда 1
```

Отговор: Да. За да го направим можем да проверим дали адреса на някоя от клетките съвпада с този, към който сочи р

```
for(unsigned i=0; i<7; ++i) &(a[i])==p;
```

Задача

• Какво ще се изведе на конзолата?

```
int a[7] = { 1,1,2,1,1,1,1 };
std::cout<< (*(&a[0] + 2) == 2);
```

Отговор: 1, защото true и false се извеждат чрез числените им стойности

&a[0] е равно на a+0 => a+0+2 == a[2], а a[2] == 2

Задача

```
Какво ще се изведе на конзолата?
int a[7] = \{1,2,3,4,5,6,7\};
int b[7] = \{ 7,6,5,4,3,2,1 \};
int sum1 = 0;
int sum2 = 0;
for (int i = 1; i < 7; i++){
sum1 += *(a + i);
sum2 += b[i];
std::cout << (sum1 == sum2);
```

Отговор: 0, защото броенето започва от 1ви индекс => 2рия елемент

Символен низ

• Описание: Символен низ наричаме последователност от символи (последователност от 0 символи наричаме празен низ)

• Представяне в C++: Масив от символи (char), в който след последния символ в низа е записан терминиращият символ '\0'

Относно '\0'

- Първият символ в ASCII таблицата, с код 0
- Използва се като прекъсвач(терминатор) от много функции за символни низове, за да се определя края на низа

• Може да се сложи в средата на масив от символи char a = {'H', 'e', 'l', '\0', 'o'}; //символният низ е "Hell"

Символен низ

• Примери: • char word[] = { 'H', 'e', 'l', 'l', 'o', '\0' }; • char word[6] = { 'H', 'e', 'l', 'l', 'o' }; • char word[5] = { 'H', 'e', 'l', 'l', 'o' }; //невалиден символен низ char word[100] = "Hello"; char word[5] = "Hello"; //невалидно, понеже "включват в себе си '\0' char word[6] = "Hello";

• char word[5] = { 'H', 'e', 'l', 'l', 'o' }; //обикновен масив от символи

Готини неща относно символните низове

• Bxoд (>>, cin.getline(<низ>)) и изход (<<) вече работят както се очаква

- Библиотеката <cstring> съдържа готови функции, които много улесняват работата с низове:
 - strlen(<низ>) връща колко символа има от началото до '\0':
 - char word[100] = "Hello";
 - std::cout<<strlen(word) ще изведе 5

ASCII TABLE

Decimal	Нех	Char	Decimal	Нех	Char	_I Decimal	Hex	Char	_L Decimal	Hex	Char
0	0	[NULL]	32	20	[SPACE]	64	40	@	96	60	*
1	1	[START OF HEADING]	33	21		65	41	A	97	61	a
2	2	[START OF TEXT]	34	22		66	42	В	98	62	b
3	3	[END OF TEXT]	35	23	#	67	43	C	99	63	c
4	4	[END OF TRANSMISSION]	36	24	\$	68	44	D	100	64	d
5	5	[ENQUIRY]	37	25	%	69	45	E	101	65	е
6	6	[ACKNOWLEDGE]	38	26	&	70	46	F	102	66	f
7	7	[BELL]	39	27	1	71	47	G	103	67	g
8	8	[BACKSPACE]	40	28	(	72	48	н	104	68	h
9	9	[HORIZONTAL TAB]	41	29	)	73	49	1	105	69	i
10	Α	[LINE FEED]	42	2A	*	74	4A	J	106	6A	j
11	В	[VERTICAL TAB]	43	2B	+	75	4B	K	107	6B	k
12	C	[FORM FEED]	44	2C		76	4C	L	108	6C	1
13	D	[CARRIAGE RETURN]	45	2D	-	77	4D	М	109	6D	m
14	E	[SHIFT OUT]	46	2E		78	4E	N	110	6E	n
15	F	[SHIFT IN]	47	2F	/	79	4F	0	111	6F	o
16	10	[DATA LINK ESCAPE]	48	30	0	80	50	P	112	70	р
17	11	[DEVICE CONTROL 1]	49	31	1	81	51	Q	113	71	q
18	12	[DEVICE CONTROL 2]	50	32	2	82	52	R	114	72	r
19	13	[DEVICE CONTROL 3]	51	33	3	83	53	S	115	73	S
20	14	[DEVICE CONTROL 4]	52	34	4	84	54	т	116	74	t
21	15	[NEGATIVE ACKNOWLEDGE]	53	35	5	85	55	U	117	75	u
22	16	[SYNCHRONOUS IDLE]	54	36	6	86	56	V	118	76	v
23	17	[ENG OF TRANS. BLOCK]	55	37	7	87	57	w	119	77	w
24	18	[CANCEL]	56	38	8	88	58	X	120	78	x
25	19	[END OF MEDIUM]	57	39	9	89	59	Y	121	79	у
26	1A	(SUBSTITUTE)	58	3A	:	90	5A	Z	122	7A	z
27	1B	[ESCAPE]	59	3B	;	91	5B	[	123	7B	{
28	1C	[FILE SEPARATOR]	60	3C	<	92	5C	1	124	7C	
29	1D	[GROUP SEPARATOR]	61	3D	=	93	5D	]	125	7D	}
30	1E	[RECORD SEPARATOR]	62	3E	>	94	5E	^	126	7E	-
31	1F	[UNIT SEPARATOR]	63	3F	?	95	5F	_	127	7F	[DEL]

Важни неща относно ASCII на този етап

• Може да се извършват математически операции със символи (търпение, скоро ще дефинираме и какво са мат. операции)

- За да преобразувате символ число в число, от символа трябва да извадите 48 или символа '0'
 - '9' 7 = 50, защото '9' има числена стойност 57
 - '9' '0' 7 = 57 48 7 = 2

- Главните букви са преди малките
- Разстоянието между малка и главна буква е 2^5 = 32

Източници

- Голяма част от информацията е сверена с https://en.cppreference.com
- Използвани са дефиниции и описания от материали на доц. Трифон Трифонов
- Авторският код е проверяван на VisualStudio2017